Uyuşmazlık Mahkemesi HB., E. 2019/279 K. 2019/422 T. 8.7.2019

T.C. Uyuşmazlık Başkanlığı - Hukuk Bölümü
Esas No.: 2019/279
Karar No.: 2019/422
Karar tarihi: 08.07.2019
Belgeyi Lexpera'da Görüntüle

Adli - 19. Maddeye göre

Görev Uyuşmazlığı

ÖZET : 2022 sayılı Kanun uyarınca davacıya bağlanan muhtaçlık aylığın kesilmesine ilişkin Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı Mütevelli Heyet Kararının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

Davacı : S. Ç.'e Vesayeten F. Ç.

Vekili : Av. M.M. S.

Davalı : Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı

OLAY

Davacı vekili dilekçesinde; kısıtlı müvekkilinin hafif derecede zekâ geriliği nedeniyle %50 kalıcı ve kesin özürlü olduğunu; buna dair Hastane raporu bulunduğunu; davalı Vakfın, 2022 sayılı "65 yaşını doldurmuş muhtaç, güçsüz ve kimsesiz Türk vatandaşları ile engelli - muhtaç Türk Vatandaşlarına aylık bağlanması hakkındaki yasa" uyarınca maaş bağladığını; Ocak 2017'de ise bu maaşı kestiğini; gerekçe olarak 2022 sayılı yasanın ilgili yönetmeliğinde "hanesinde kişi başına düşen gelir miktarının muhtaçlık sınırının üzerine çıktığı"nın gösterildiğini; bu tespit ve kararın doğru olmadığını; müvekkiline maaş bağlandığında ve halen müvekkilinin babasının Bağ-Kur maaşı almakta olduğunu; annesinin ev hanımı olduğunu ve gelirinin bulunmadığını; o zamandan bu zamana alınmış bir tarla - arsa bulunmadığını, şans oyunlarından da para gelmediğini; buna karşılık, vasinin bir kızının, aile ile ilgilenebilmek için bu aile evine yerleştirildiğini, hem öğrenciliğine devam ettiğini, hem de yaşlı dede ve ninesine baktığını, onun da bir gelirinin bulmadığını; cevabi yazılarda gerekçe olmadığını, hane halkı gelirinin arttığına yönelik bilgi ve belge bulunmadığını ifade ederek; maaş bağlanması amacıyla davalı Kuruma yapılan başvuruya cevap vermemek suretiyle oluşan ret kararının/mütevelli heyet kararının iptaline karar verilmesi istemiyle 21.9.2018 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

SAMSUN 2.İDARE MAHKEMESİ: 10.10.2018 gün ve E:2018/1385, K:2018/1256 sayı ile, "(…)Anayasa'nın 123. maddesinin 3. fıkrasında: "Kamu tüzel kişiliği, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur." hükmü yer almaktadır.

3294 sayılı Kanun'un 5263 sayılı Kanun'un 19. maddesi ile değişik 7. maddesinin 1. fıkrasında; "...Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları kurulacağı", 3. fıkrasında ise "Vakıf senetlerinin mahallin en büyük mülki amiri tarafından Medeni Kanunu hükümlerine göre tescil ettirileceği" belirtilmiş, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına "kamu tüzel kişiliği" tanınmamış, Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulması, özel hukuk tüzel kişisi olarak özel hukuk hükümlerine göre faaliyet göstermesi amaçlanmıştır.

27/02/2008 tarihli ve 26800 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun 4. maddesinde de; "Vakıflar özel hukuk tüzel kişiliğine sahiptir." denilerek Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının özel hukuk tüzel kişiliğine sahip olduğu bir kez daha vurgulanmıştır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının kısmen kamu kaynağı kullanmaları da, kamu kurumu olarak nitelendirilmeleri bakımından yeterli bir sebep teşkil etmemektedir.

Ayrıca, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma Dayanışma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 8. Maddesinde; Vakfın gelirlerinin, "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak miktardan, her nevi fitre, zekât, kurban derileri ve bağırsak yardımlarından, işletme ve iştiraklerden elde edilecek gelirlerden ve diğer gelirlerden" oluşacağı hüküm altına alınmıştır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Resmi Senedinin 5. maddesinde ise; vakfın gelir kaynaklarının "3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma Dayanışma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 8. maddesinde sayılan gelirler ile nakdi ve ayni, menkul ve gayrimenkul olmak üzere iktisadi değeri olan halk teberrularından oluşacağı" belirtilmektedir.

Bu cümleden hareketle; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının gelirlerinin, sadece fondan aktarılan pay olmadığı, bunun yanında halk tarafından yapılan ve iktisadi değeri olan bağışların da bulunduğu görülmektedir.

Ayrıca Vakıf Resmi Senedinin 14, 15, 16 ve 17'nci maddeleri incelendiğinde, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının Türk Medeni Kanunu ve Türk Medeni Kanununa Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzük hükümlerine göre faaliyet gösterdikleri açıktır.

Öte yandan, 25/01/213 tarih ve 28539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Engelli ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmeliğin 19. maddesinde; bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte muhtaçlık kararının alınması ve aylıkların bağlanmasına ilişkin tüm iş ve işlemlerin Vakıflar tarafından yerine getirileceği kurala bağlanmış, anılan Yönetmeliğin "Tanımlar” başlıklı 4. maddesinin (e) bendinde, mütevelli heyetinin; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının karar organını, (i) bendinde ise, vakfın; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun uyarınca davacıya bağlanan aylığın "hanesinde kişi başına düşen gelir miktarının muhtaçlık sınırının üzerine çıktığı" gerekçesiyle kesilmesine ilişkin Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı mütevelli heyet kararının ve yeniden muhtaçlık aylığı bağlanması istemiyle Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına yapılan 27.06.2018 tarihli başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan ayrı bir özel hukuk tüzel kişiliği bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının belirtilen hukuki statüleri nedeniyle özel hukuk tüzelkişisi niteliğindeki Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı tarafından tesis edilen ve idari işlem mahiyetinde olmayan uyuşmazlık konusu işlemlerin iptali istemiyle açılan iş bu davanın özel hukuk hükümleri çerçevesinde çözümlenmesi gerekeceği dikkate alındığında, görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Nitekim, benzer uyuşmazlıklarda Danıştay 10. Dairesi'nin 21/09/2017 tarih ve E:2017/1801, K:2017/3706

sayılı ve 14/05/2018 tarih ve E:2018/2151, K:2018/1776 sayılı kararları da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; davanın adli yargının görev alanına girmesi sebebiyle 2577 sayılı Kanun'un 14. ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddine…" karar vermiş, bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

VEZİRKÖPRÜ 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 27.3.2019 gün ve E:2019/6 sayı ile, "(…)Dava 2022 sayılı kanun uyarınca bağlanan maaşın kesilmesine ilişkin işlemin iptaline ilişkindir.

Samsun 2. İdare Mahkemesinin 2018/1385 esas sayılı dosyası celp edilmiştir. İncelenmesinde; davacı tarafından aynı gerekçeyle dava açıldığı ve mahkemenin 10/10/2018 tarih 2018/1385 esas 2018/1256 karar sayılı kararı ile adli yargının görevli olduğundan bahisle davanın görev yönünden reddine karar verildiği görülmüştür.

Samsun 2. İdare Mahkemesince her ne kadar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının özel hukuk tüzel kişisi oldukları, yapılan işlemin idari işlem mahiyetinde olmadığı ve uyuşmazlığın özel hukuk hükümleri çerçevesinde çözümlenmesi gerektiğinden bahisle görevsizlik kararı verilmiş ise de, 2022 Sayılı Kanun kapsamında aylık bağlama ya da buna esas olmak üzere aylık için başvuranların yaşam düzeyi ve gelir durumu ile ilgili olarak gerekli incelemelerin yapılması, özel veya resmi idare, müessese ve ortaklıklarından ve şahıslardan bilgi ve belge istenmesi gibi alt idari işlemlerin de bu kapsamda değerlendirileceği ve bunlarla ilgili ihtilafların da idari yargının görevine girdiği, 2022 Sayılı Kanundan doğacak ihtilaflar yönünden muhatabın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olacağı; bir kamu idaresi olan bu Bakanlığın tesis edeceği aylık bağlama/bağlamama yolundaki tasarrufların da idari işlem oldukları ve doğacak ihtilaflarda idari yargının görevli olacağı anlaşılmıştır. (Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü 2013/1092 E, 2013/1546 K) Yukarıdaki açıklamalar uyarınca, bu davada idari yargının görevli olduğu anlaşılmış, yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi amacıyla dosyanın Yüksek Mahkemenize gönderilmesi gerekmiştir." şeklindeki kararıyla, dosyayı Mahkememize göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 8.7.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Asliye Hukuk Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı dosyasının Mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ

Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu

yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2022 sayılı Kanun uyarınca davacıya bağlanan aylığın kesilmesine ilişkin Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı Mütevelli Heyet Kararının ve yeniden muhtaçlık aylığı bağlanması istemiyle Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

29/05/1986 gün ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 1. maddesinde (Değişik madde: 16/06/1989 - 3582/1 md.), "Bu Kanunun amacı; fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektir" şeklindeki düzenleme ile kanunun amacı düzenlenmiş, aynı Kanunu'nun 3. maddesinde, "Bu Kanunda öngörülen hizmetlerin gerçekleştirilmesi için Cumhurbaşkanınca görevlendirilen Cumhurbaşkanı yardımcısına veya bakana bağlı ve T.C. Merkez Bankası nezdinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuştur. (3)" denilmek sureti ile Sosyal Dayanış ve Yardımlaşma Fonu'nun kuruluşu yapısı belirtilmiştir.

1/12/2004 gün ve 5263 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun'un (mülga) 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, 29.5.1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere Başbakanlığa bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün kurulması, teşkilâtı, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu ifade edilmiş, 2. maddesinde, bu Kanunda geçen vakfın, il ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarını ifade ettiği belirtilmiş, 5. maddesinde, vakıflarda çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak" fon Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

5263 sayılı Kanun, 08/06/2011 tarih ve 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 35. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış, aynı kanun hükmünde kararnamenin 11. Maddesinde yer alan "3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun amaçlarını gerçekleştirmek ve uygulanmasını sağlamak için gerekli idari ve mali tedbirleri almak." şeklindeki düzenleme ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü adı altında; 10.07.2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de; kurulan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ana hizmet birimi olarak yeniden yapılandırıldığı tespit edilmiş; 08.06.2011 tarih ve 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu" başlıklı 34. Maddesin 3. Fıkrasının c bendinde "c) İl ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarında çalıştırılacak personelin nitelikleri ile özlük hakları ve diğer hususlarla ilgili belirlenecek kriterleri görüşmek ve karara bağlamak." fonun görevleri arasında sayılmıştır;

Bu kapsamda 29/05/1986 gün ve 3294 Sayılı Kanun incelendiğinde; Kanunun "Vakıflar" başlıklı 7.maddesinde; "– (Değişik birinci fıkra: 1/12/2004-5263/19 md.) Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdî ve aynî yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur.

(Değişik ikinci fıkra: 1/12/2004 – 5263/19 md.) Mülkî idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, illerde belediye başkanı, defterdar, il millî eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı

üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar.

(Ek fıkra: 20/2/2014-6525/18 md.) Büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki il ve ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarında, ikinci fıkrada hayırsever vatandaşlar arasından seçileceği belirtilen iki üye; il sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları için doğrudan vali tarafından, ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları için ise kaymakamın teklifi üzerine vali tarafından belirlenir. Ayrıca, il veya ilçede bu Kanunda belirlenen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu bulunmaması hâlinde il sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları için doğrudan vali tarafından, ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları için ise kaymakamın teklifi üzerine vali tarafından üçüncü bir kişi daha belirlenir. İl veya ilçe sınırları içerisinde köy bulunmaması hâlinde, köy muhtarı yerine bir mahalle muhtarı daha mütevelli heyetinde görev yapar. İlde vali, bir vali yardımcısını başkan vekili olarak; büyükşehir belediye başkanı, genel sekreteri veya genel sekreter yardımcısını; il belediye başkanı da bir belediye başkan yardımcısını toplantılarda kendisini temsil etmek üzere görevlendirebilir.

Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir.

(Mülga dördüncü fıkra: 1/12/2004-5263/19 md.)

(Ek fıkra: 16/5/2018-7144/7 md.) Vakıflar, 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünce imzalanacak işletme düzeyinde toplu iş sözleşmesi kapsamında işyerleridir.” Hükmüne;

“Vakfın gelirleri” başlıklı 8.maddesinde; “–Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının gelirleri;

a) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak miktardan,

b) (Mülga: 7/12/2004-5272/87 md.)

c) (Mülga: 2/3/2014-6529/16 md.)

d) İşletme ve iştiraklerden elde edilecek gelirlerden,

e) Diğer gelirlerden,

Teşekkül eder.” Hükmüne;

20/2/2008 tarih ve 5737 sayılı Vakıflar Kanununun “Tüzel kişilik” başlıklı 4.maddesinde; “– Vakıflar, özel hukuk tüzel kişiliğine sahiptir.” Hükmüne yer verilmiş;

25/01/213 tarih ve 28539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Engelli ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmeliğin 19. maddesinde; bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte muhtaçlık kararının alınması ve aylıkların bağlanmasına ilişkin tüm iş ve işlemlerin Vakıflar tarafından yerine getirileceği kurala bağlanmış, anılan Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin (e) bendinde, mütevelli heyetinin; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının karar organını, (i) bendinde ise, vakfın; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Son olarak, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün resmi Web sitesinde, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına ilişkin olarak; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıflarının, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine istinaden Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak üzere her il ve ilçede Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulmuş oldukları, halihazırda ülke genelinde 1.002 SYD Vakfı hizmet verdiği; SYD Vakıflarının Gelirlerinin: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılan miktardan, işletme/iştiraklerden elde edilecek gelirlerden ve diğer gelirlerden oluştuğu; 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 4 üncü maddesinde, Vakıfların özel hukuk tüzel kişiliğine sahip oldukları açıkça hükme bağlandığı; her bir SYD Vakfının ayrı ayrı birer işyeri olduğu (4857 sayılı İş Kanunu çerçevesinde) ve her birinin ayrı karar organlarının bulunduğu ifade edilmek suretiyle, vakıfların işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi oldukları hususuna açıklık getirildiği görülmektedir.

Olayda, Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı Mütevelli Heyet Kararıyla, davacıya 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun uyarınca bağlanan aylığın, "hanesinde kişi başına düşen gelir miktarının muhtaçlık sınırının üzerine çıktığı" gerekçesiyle kesildiği; davacı tarafından, aylığın kesilmesine ilişkin Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı mütevelli heyet kararının ve yeniden muhtaçlık aylığı bağlanması istemiyle Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına 27.06.2018 tarihli başvuru yapıldığı, bu başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; 3294 sayılı Kanun'a göre faaliyet gösterecek vakıfların mütevelli heyetleri (çoğunlukla) belli kamu görevlilerinden oluşmasına rağmen, gerek 3294 sayılı Yasada, gerek diğer düzenlemelerde; söz konusu vakıfların kamu tüzel kişiliği şeklinde kurulduğuna işaret eden özel bir düzenlemeye yer verilmeyip, söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması karşısında davacının muhtaçlık aylığının kesilmesine ilişkin açılan davanın özel hukuk hükümleri uyarınca çözümlenmesi gerekecektir.

Bu durumda; davaya konu edilen işlemlerin, 3294 sayılı yasanın 7. maddesi kapsamında vakıf mütevelli heyeti kararı ile yapıldığı, 3294 sayılı yasa gereğince söz konusu vakıfların Medeni Kanun hükümlerine tabi olarak kurulup faaliyette bulunmalarının öngörülmüş olması nedeni ile dava konusu işlemin kamu gücü kullanılmak suretiyle tesis edildiğinin kabulünün mümkün bulunmadığı sonucuna varılmakla; davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Vezirköprü 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin 27.3.2019 gün ve E:2019/6 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Vezirköprü 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin 27.3.2019 gün ve E:2019/6 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 8.7.2019 gününde Üye Aydemir TUNÇ'un KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye

Hicabi Şükrü Mehmet Birol

DURSUN BOZER AKSU SONER

Üye Üye Üye

Süleyman Hilmi Aydemir Nurdane

AYDIN TUNÇ TOPUZ

KARŞI OY

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; iptal davalarının, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacağı hükme bağlanmıştır. İptal davasına konu edilebilecek işlemler, idari makamların idare işlevine ilişkin olarak tesis ettikleri, muhatapları yönünden çeşitli hak ve yükümlülükler doğuran tek yanlı irade açıklamalarıdır.

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun 7. maddesinde; "Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmaları yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdi ve ayni yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kurulur. Mülki idare amirleri vakfın tabii başkanı olup, defterdar, il milli eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il tarım müdürü, il sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu müdürü ve il müftüsü; ilçelerde belediye başkanı, mal müdürü, ilçe milli eğitim müdürü, Sağlık Bakanlığının ilçe üst görevlisi, varsa ilçe tarım müdürü ve ilçe müftüsü vakfın mütevelli heyetini oluşturur. Ayrıca her faaliyet dönemi için, il dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının valinin çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kendi aralarından seçecekleri birer muhtar üye ile ilde kurulan ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri iki temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi; ilçe dahilindeki köy ve mahalle muhtarlarının kaymakamın çağrısı üzerine yapacağı toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kendi aralarından seçecekleri birer üye ile ilçede kurulu ve bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği iki kişi mütevelli heyetinde görev alırlar. İl veya İlçede bu Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşu olmaması halinde, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisinin seçeceği üçüncü bir kişi daha mütevelli heyetinde görev yapar. Vakıf senetleri mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından Medeni Kanundaki hükümlere göre tescil ettirilir.1' hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıya aktarılan mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; kuruluşu, karar mercii ile faaliyet alanı Kanunla belirlenmiş, faaliyet alanı Anayasanın başlangıç kısmı ile 2. maddesinde ifade bulan sosyal devletin gereklerinin yerine getirilmesine dair kamu hizmeti olan ve fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak gibi kamu yararına uygun amaçları olan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının, özel hukuk tüzel kişiliği yanında kamu tüzel kişiliğine de sahip karma tüzel kişiliklerinin olduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, 2022 sayılı Kanun uyarınca davacıya bağlanan aylığın kesilmesine ilişkin Vezirköprü

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı Mütevelli Heyet Kararının ve yeniden muhtaçlık aylığı bağlanması istemiyle Vezirköprü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin, kamu gücüne dayanılarak tesis edilmiş bir idari işlem olduğu, bu nedenle uyuşmazlığın görüm ve çözüm görevi idari yargı yerine ait olduğu düşüncesiyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyorum.8.7.2019